

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

§. 1. Virtutis Officium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

§. I. *Virtutis Officium.*

Officium Virtutis est objectum obedientiæ seu factum illud & opus in quod virtus inclinatur: virtus enim est propositum faciendi; factum, quod ex isto proposito manat est obedientia: factum ipsum nobis Officium vocatur; si qui alii aliter hoc sumpserunt, morari nos non debet, desinienti hoc jus est quid quoque nomine significatum velit indicare, etiamsi alii forte alia significari voluerint.

Ex hac definitione Officii patet ipsam Virtutem inter Virtutis Officia esse: nam ex proposito faciendi, quod jubet Ratio; facimus ipsum propositum faciendi quod jubet Ratio, & sicut delectatio, qua aliquid nos delectat, ipsa per se delectat: sic propositum, quo facere aliquid constituimus, ipsum per se propositum nobis est: unde magnopere cavendum hic ne ante propositum illud, quo virtus continetur, illecebras aliquas & velut incitamenta aliqua nobis fingamus, quibus nos alliciat invitetque Ratio ad propositum tale, quo constituamus facere, quod jubet Ratio; hoc est enim Virtutem ex *φιλαυτία* suspendere,

& omnem evertere, & ad eam, quam tanto studio primo Tractatu exclusimus, deficere; illecebræ enim & invitamenta quæcunque non aliud procreare possunt, quam amorem & passionem; quicquid ex hac amore fit, peccatum est, & ad intemperantiam pertinet ut §. de temperantia mox videbimus. Virtus ergo si illecebras illas & invitamenta Rationis præsupponat, quibus Ratio nos invitet ad obediendum sibi, necessario ipsa ad libidinem & intemperantiam pertinebit, hoc est, virtus non erit virtus sed vitium, quod perquam absurdum est. Propositum igitur obediendi Rationi est primum, & ex se ipso quodammodo nascitur, ipsa tota virtus, & Virtutis etiam quoddam Officium est.

Ex dictis etiam facile liquet, Officium quoddam Virtutis internum esse, quod in mente seu animo absolvitur; aliud externum, quod extra mentem in corpus, aliasque res se diffundit: etiamsi enim in res externas nihil agere possimus (quod in nostri inspectione didicimus) tamen virtus subinde jubet quantum ex parte nostra possimus (id enim efficaciter velle) aliquid, quod ad res externas attinet: ut satis patet in Obligationibus comedendi, &c.

Sequitur etiam facile ex dictis Officium

cium ejus aliquando informatum esse Vir-
tute: aliquando vero informe & Virtute
velut vacuum: sic V. G. effuse dare &
sumptum magnum facere Officium est li-
beralitat̄is: sed non semper à liberalitate
informatur, ast sæpe à prodigalitate (nam
& prodigi effuse largiuntur & sumptum
multum faciunt) sæpe ab ipsissima avaritia
(nam & dant sæpe ut plura des) sæpe à va-
nitate, & jactantiâ, aliove vitio.

Officium Virtute vacuum subinde
ab indole seu ingenio, subinde à casu seu
fortuna, subinde (& hoc frequentissimum
est) à vitio aliquo informatur: sic multi
abstinent injuriâ & sævitiâ, quia naturâ
molles, mites & ad miserationem proni
sunt (hic Virtutis Officium Virtute vacat
& informe eatenus est, informatur vero
ab indole & inclinatione naturali) quidam
liberales in quosdam casu & fortuna, cum
quod relinquere debebant moriendo, in
eos per hereditatem transtulerunt (hic
Virtutis Officium obit fortuna) de vitio
autem quomodo Virtutis expleat aliquan-
do partes jam diximus.

Officio deficium opponimus (liceat
sic vocare) estque factum illud & opus, ad
quod peccatum inclinat. Patet autem fa-
cile, & Virtutem in deficio, & peccatum in
Officio

Officio subinde reperiri; illa quidem per ignorantiam (ut cum filius patrem comilitonem occidit in bello iusto putans esse hostem.) Hoc vero per simulationem, malitiam & perversitatem (ut cum large donat quis, ut avaritiam suam tegat.

§. 2. *Virtus Individua.*

Individuum est, quod dividi in partes non potest: Virtus ergo Individua nobis dicitur, quia una Virtus sine alia esse non potest, sed necessario, ubi una est, ibi omnes, ubi una aliqua non est, ibi nulla.

Quod quidem in Virtutibus Cardinalibus clarissimum est, de iis enim demonstravimus, quod quotiescunque Virtus in Officium suum tendit, necessario quatuor hisce comitatum esse, diligentiam, iustitiam, obedientiam & humilitate. De Virtutibus particularibus non perinde liquet; quinimo falsissimum hoc Stoicorum dictum esse videtur, quod hic amplectimur, unum particularium Virtutum sine aliis esse non posse, quod enim absurdius populo videtur, quam eum qui comis & facetus est, castum etiam & pium & religiosum esse debere: nec posse eum, qui gravis ac severus est, avarum & fordidum esse
res